
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2011:1

Kyrkoordningen och försöksverksamhet avseende kyrkohandboken

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas den första delen av kyrkostyrelsens skrivelse 2011:3. Skrivelsen innehåller förslag till ändringar i kyrkoordningen för att i församlingarna möjliggöra försöksverksamhet, som ett led i arbetet med en ny kyrkohandbok. Gudstjänstutskottet gläds åt att arbetet med kyrkohandboken nu kommit så långt och betonar värdet av att försöksverksamhet kan genomföras. Utskottet föreslår kyrkomötet att bifalla skrivelsen i denna del. Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över skrivelsen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändring i 18 kap. i kyrkoordningen.
2. Kyrkomötet beslutar att som ett led i arbetet med en ny kyrkohandbok som ska ersätta 1986 års kyrkohandbok får försöksverksamhet bedrivas i Svenska kyrkans församlingar i enlighet med 18 kap. 3 § 2 st i kyrkoordningen.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2011:3 Ändringar i kyrkoordningen – försöksordning, valfrågor m.m., Kyrkoordningen och försöksverksamhet avseende kyrkohandboken

1. Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändring i 18 kap. i kyrkoordningen.
2. Kyrkomötet beslutar att som ett led i arbetet med en ny kyrkohandbok som ska ersätta 1986 års kyrkohandbok får försöksverksamhet bedrivas i Svenska kyrkans församlingar i enlighet med 18 kap. 3 § 2 st i kyrkoordningen.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2011:3 i Kr 2011:4y, *bilaga 1*.

Bakgrund

Skrivelsen

I kyrkostyrelsens skrivelse, KsSkr 2011:3 *Ändringar i kyrkoordningen – försöksordning, valfrågor m.m.*, handlar det första avsnittet om behovet av ändringar i kyrkoordningen för att möjliggöra försöksverksamhet som ett led i det pågående handboksarbetet. Kyrkostyrelsen föreslår kyrkomötet att besluta att försöksverksamhet får bedrivas samt att delegera till kyrkostyrelsen att besluta om gudstjänstordningar som får användas som alternativ till ordningarna i gällande kyrkohandbok och att utfärda bestämmelser om användningen av försöksordningar. Bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 december 2011 så att försöksverksamheten kan påbörjas första söndagen i advent 2012.

Förslaget har varit ute på remiss och flertalet av remissinstanserna är positiva.

Kyrkoordningen

Inom ramen för de bestämmelser som nu finns i kyrkoordningen är det inte möjligt att genomföra en försöksverksamhet omfattande huvudgudstjänst och kyrkliga handlingar. Beslut om gudstjänstböcker hör till det som omfattas av en särskild beslutsordning enligt 11 kap. i kyrkoordningen. Det finns inte heller några bestämmelser om delegation av beslut som gäller gudstjänstböcker.

Kyrkostyrelsen ger i sin skrivelse en översikt av vilka beslut avseende gudstjänstlivet som fattas på olika nivåer i Svenska kyrkan.

Handboksarbetet

I slutet av 1990-talet blev kyrkohandboken, evangelieboken och *En liten bönbok* föremål för en samlad översyn och revision. Utredningarnas förslag presenterades i Svenska kyrkans utredningar (SKU) 2000:1–6. Efter remissbehandlingen beslutade kyrkostyrelsen i samråd med biskopsmötet att fortsättningsvis arbeta med en bok i taget. 2002 antog kyrkomötet evangelieboken och 2005 antogs den nya *En liten bönbok*.

I oktober 2005 beslutade kyrkostyrelsen om direktiv för det fortsatta arbetet med översyn av *Den svenska kyrkohandboken*. Direktiven har förnyats genom beslut i kyrkostyrelsen 2009.

I december 2009 sändes två reflektionsdokument, *Mässans grundordning* och *Teologiska grundprinciper för arbetet i 2006 års handboksgrupp*, ut på en remiss, som besvarades av samtliga domkapitel samt ett antal spontanremisser. Det senaste året har arbetet kring de kyrkliga handlingarna intensifierats. Fyra arbetsgrupper har haft i uppdrag att reflektera kring var sin av de kyrkliga handlingarna; dop, konfirmation, vigsel och begravning. Deras reflektioner finns, tillsammans med annat material, att läsa på Svenska kyrkans hemsida, www.svenskakyrkan.se/kyrko-handboken. Alla intresserade har på det viset möjlighet att följa handboksarbetet.

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändring i 18 kap. i kyrkoordningen.
2. Kyrkomötet beslutar att som ett led i arbetet med en ny kyrkohandbok som ska ersätta 1986 kyrkohandbok får försöksverksamhet bedrivas i Svenska kyrkans församlingar i enlighet med 18 kap. 3 § 2 st i kyrkoordningen.

Gudstjänstutskottet ser med förväntan och intresse fram emot den försöksverksamhet som kommer att vara en viktig del av kyrkohandboksarbetet under 2012 och 2013.

Att ta beslut om en ny kyrkohandbok är en för kyrkan avgörande fråga, som på en och samma gång handlar om identitet och verksamhet. Ett sådant beslut är och bör vara slutpunkten på en lång och omfattande process. För att beslutet ska bli hela Svenska kyrkans krävs både förberedelse och förankring. Att processen innehåller en försöksverksamhet, som engagerar och inbjuder församlingar och enskilda att delta, är av avgörande betydelse för att åstadkomma detta.

I en presentation av det pågående arbetet har utskottet fått möjlighet att ställa sina frågor till ansvariga för kyrkohandboksprojektet.

Kyrkorättsutskottet har i sitt yttrande över skrivelsen föreslagit att kyrkomötet beslutar om den tidsperiod som ska gälla för försöksverksamheten. Gudstjänstutskottet menar dock att detta ingår i kyrkostyrelsens uppdrag att utfärda bestämmelser för försöksverksamheten.

Gudstjänstutskottet uttrycker sin glädje över det pågående arbetet och föreslår i konsekvens därmed kyrkomötet att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2011:3 i denna del.

Uppsala den 30 september 2011

På Gudstjänstutskottets vägnar

Christina Eriksson, ordförande

Lena Bohman, sekreterare

Beslutande: Christina Eriksson, ordförande, Johan Blix, Maria Johansson Berg, Johan Åkesson, Nanna Tranströmer, Hans Ulfvebrand, Johan Lothigius, Astor Karlsson, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacsson, Margareta Viklund, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Ylva Wahlström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Anna-Karin Stråle Börjesson, Göran Karlsson, Eva Johansson, Marie Nielsén, Gunilla Lindén, Ingegerd Flock Andersson, Katarina Ramnerö Ödestad, Birgit Ahlström, Stig Eriksson, Mikael Mogren, Torvald Johansson, Therese Engdahl, Gerd Gabrielsson, Bengt Inghammar och Dag Sandahl.

Biskoparna Ragnar Persenius och Hans Stiglund har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2011:4y

Kyrkoordningen och försöksverksamhet avseende kyrkohandboken

Till Gudstjänstutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över skrivelse 2011:3 i den del den berör försöksverksamheten.

I skrivelsen föreslås att kyrkomötet ska besluta att som ett led i arbetet med en ny kyrkohandbok som ska ersätta 1986 års kyrkohandbok får försöksverksamhet bedrivas i Svenska kyrkans församlingar samt ett tillägg till 18 kap. 3 § i kyrkoordningen. Bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 december 2011.

Det vore lämpligt att kyrkomötet i samband med att beslutet om att försöksverksamhet får bedrivas fattas, även fattar beslut om vilken tidsperiod försöksverksamheten ska bedrivas under. Till beslutet bör läggas skrivningen: ”Försöksverksamheten får pågå under tiden 1 advent 2012–domssöndagen 2013.”

Kyrkorättsutskottet tillstyrker, med ovan angivet påpekande, det föreslagna beslutet samt tillägget till kyrkoordningen.

Uppsala den 28 september 2011

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Jerry Adbo, Vanja Björsson, Jan Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Anki Erdmann, Lena Lindström, Mikael Härdig, Micael Dahlberg, Stig Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Dahlberg.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Christina Andersson, Maria Lagerman, Carola Björkman, Marja-Liisa Jernberg, Helena Klahr Fast, Anna Malmqvist, Håkan Sunnliden och Hans Weichbrodt.

Biskop Jan-Olof Johansson har deltagit i utskottets överläggningar.